

Stedelijke vergroening: ‘Om te komen tot een versnelling van de versnelling moet je samenwerken met de burger’

‘Het gaat niet om inspraak, maar om co-creatie’

Lucy Bathgate (1958) was 23 jaar ondernemer en werkte daarna 20 jaar bij de gemeente Tilburg. Voor in de laatste jaren van haar werkzame leven begon ze weer een eigen bedrijf en verhuisde ze naar de burgerij, om van daaruit de stedelijke vergroening aan te jagen. Bathgate is er stellig van overtuigd dat er pas een versnelling van de versnelling kan ontstaan als burgers, overheden en bedrijven samenwerken.

Auteur: Hein van Iersel

Tips

Bathgate wil de lezers van dit vakblad graag een aantal tips geven:

- de sleutel voor succes is 'eigenaarschap' van burgers; daar ruimte aan bieden is de kunst;
- draagvlak is belangrijk; als iemand geen groen wil voor de deur, dan daar niet;
- het gaat om co-creatie; dat is iets fundamenteel anders dan inspraak;
- dat vraagt een andere rol van iedereen, zowel van overheid, bedrijf als van burger;
- vertrekpunt om de samenwerking 'uit te vinden' zijn de gedeelde waarden;
- zorg voor duidelijke afspraken: wie doet wat?
- geduld is belangrijk; niet iedereen heeft altijd meteen ergens tijd voor.
- Trouw Duurzame Top 100
- Op het laatste moment stuurt Bathgate ons nog een trots mailtje. Het burgerinitiatief Buurtbomen Kansencartaart heeft een plek veroverd in de Trouw Duurzame 100 van 2023. Dit is een jaarlijkse lijst van personen en initiatieven op gebied van duurzaamheid.

Daniëlle Kool

Buurtbomen Kansencartaart

Halverwege mijn interview schuift een van de buurvrouwen aan bij het gesprek. Deze buurvrouw, Daniëlle Kool, is een goede illustratie van het vele talent dat zich in Tilburg inzet voor de vergroening van de stad. Kool is grafisch vormgever en een van de negen straatbewoners die zich inspinnen voor dit doel. 'De gemeente heeft eerder al bomen in de straat gezet. Ons idee is om nog meer groen in de straat te brengen met één lange border. De gemeente gaat de border aanleggen en wij gaan hem aanplanten en beheren. Alle bewoners moeten het wel mee eens zijn met het plan. Als er iemand niet mee wil beheren, is dat ook goed.'

Ik spreek af met Bathgate in een typisch Tilburgs straatje, met mooie vroeg-20e-eeuwse huizen die me doen denken aan mijn eigen studententijd in Nijmegen. Opvallend aan deze straat, de Jan van der Leestraat, is dat deze aan twee kanten is afgesloten door grote bouwherken. Overal op straat staan picknicktafels met fleurige kleedjes en er zijn veel plantenbakken en spelende kinderen. Echt een straat waar je je meteen thuis voelt. We pikken samen maar ergens een picknicktafel in. Al snel komt de buurvrouw van tien huizen verder met de mededeling dat we vast en zeker een doekje

over de tafel willen en ook vast wel koffie. Natuurlijk willen we dat. En al helemaal als daar ook nog een schaal koekjes bij blijkt te horen. Al met al een straat waar je morgen zelf zou willen wonen.

Schuld van de koning

Bathgate blijkt een vlotte, snel en veel pratende dame van midden zestig. Exact dezelfde leeftijd als die van uw redacteur. Dat scheidt natuurlijk een band, naast het feit dat we allebei in de gemeente Tilburg wonen. Eind 2022 begon Bathgate met haar initiatief Buurtbomen

Kansencartaart, nadat ze zich had afgevraagd wat ze de laatste jaren van haar werkzame leven zou willen doen. Bathgate: 'Het is eigenlijk de schuld van de koning. In de tijd dat ik voor de gemeente werkte, droomde ik ervan om stromend water in de stad te krijgen. Deze droom, die ik ook heb weten te realiseren in het Tilburgse Spoorpark, is beschreven in het *Droomboek* dat Willem-Alexander en Maxima kregen aangeboden bij hun troonsbestijging in 2013. De koning vroeg, toen hij op bezoek was in het Spoorpark, wat mijn volgende droom zou zijn. Niet lang daarna nam ik ontslag bij de gemeente en begon ik als zzp'er burgers te ondersteunen bij de vergroening van de stad. Aan het eind van de zomer kreeg ik plotseling het inzicht hoe we de stedelijke vergroening kunnen versnellen: laat burgers zelf bomen en ander groen planten in de openbare ruimte. De gemeente vond het ook een goed plan. Inmiddels zijn al meer dan

'Als je een droom hebt en je denkt dat je het niet kunt, dan klopt dat, want je kunt het niet alleen. Je kunt het samen'

vierhonderd aanmeldingen ingetekend op de website Buurtbomen Kansenskaart (www.buurtbomen.nu). De eerste projecten zijn ook al gerealiseerd.

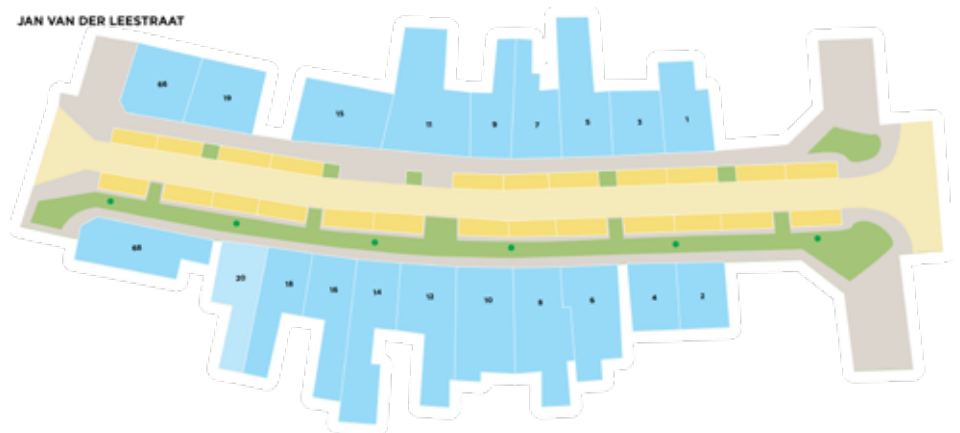
Geen inspraak, maar co-creatie

Bathgate: 'Het is misschien voor de burger niet altijd zichtbaar, maar gemeenten doen al veel aan vergroening. Toch weten we allemaal dat het nog sneller moet. En dat kan volgens mij alleen door de burger erbij te betrekken. Eigenaarschap is daarbij essentieel. Een boom die de gemeente gratis bij jou voor de deur heeft gezet, is leuk. Maar als je een boom of ander groen zelf geplant hebt, zul je er veel beter voor zorgen. Ook essentieel is samenwerking met de gemeente. Toen ik met mijn zzp-bedrijfje begon, ben ik eerst naar de gemeente gegaan om te overleggen wat we samen kunnen doen. Ik wil samenwerken met overheden en bedrijven. Ik wil niet vechten. Alleen dan kun je stappen zetten.'

Vught

Het eerste wat Bathgate deed toen ze met haar bedrijfje begon, was rondkijken bij de burens. Hoe werken vergelijkbare burgerinitiatieven in andere steden en dorpen en wat kun je daarvan leren? Bijvoorbeeld in het Brabantse Vught, waar Podium Circulair samen met John en Tiny Vermeer een succesvol burgerinitiatief uit de grond wist te stampen. Vakblad Boomzorg schreef daar in editie 1-2021 een artikel over. Wat Bathgate van meet af aan anders wilde

Kaart border Jan van der Leestraat (illustratie: Daniëlle Kool)

doen dan Vught, was een digitale vastlegging van de aanmeldingen op één kaart. Bathgate: 'De gemeente kan die kaart eenvoudig als kaartlaag inlezen in haar eigen systemen en kijken of deze conflicteert met bijvoorbeeld kabels en leidingen.' Niet alleen de kaart staat online en is door iedereen te bekijken; dat geldt ook voor de bijeenkomsten. Daarvan wordt zo veel mogelijk een videoverslag gemaakt voor YouTube.

Veel talent

Op 19 januari van dit jaar organiseerde Bathgate een kick-off van het initiatief Buurtbomen Kansenskaart, waar met de inmiddels aangehaakte vrijwilligers werd doorgenomen wat er allemaal stond te gebeuren.

Bathgate: 'Het mooie daarvan is dat je op zo'n moment beseft hoeveel talent je aan boord hebt. Onder die vrijwilligers zijn vijf buurtbomengidsen. Zij hebben de beschikking over een kruiwagen met daarin de kroonprojecties van verschillende maten bomen: uitklapkronen. Dat is een idee dat we hebben meegenomen vanuit Vught. Op zo'n manier kun je heel makkelijk inzichtelijk maken of op een bepaalde plek een boom of struik past en van welke grootte die boom mag zijn.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!